

Zwarte Piet (blog 16)

Lang heb ik getwijfeld of ik iets moest zeggen over zwarte Piet. Ik worstel met de vragen die de huidige maatschappelijke discussie oproept. Nooit heb ik over zwarte Piet gedacht als een uiting van racisme. Als kind had ik een heilig ontzag voor Sinterklaas, was zelfs een beetje bang voor hem. Maar zwarte Piet was één van ons. Hij deelde pepernoten uit, raakte de weg kwijt, stotterde soms, stelde je op je gemak als je een liedje moest zingen voor de Sint en kon hele gekke dingen doen die iedereen aan het lachen maakte. Zwarte Piet was een maatje terwijl Sinterklaas veel afstandelijker was, zeker als hij op zijn paard zat. En hij was zwart van de schoorstenen waarin hij de cadeautjes gooide voor alle kinderen.

Diezelfde Piet wordt door anderen ervaren als een karikatuur van de zwarte mens. Ze voelen zich niet serieus genomen en hebben het idee dat met de figuur van zwarte Piet elke mens met een donkere huidskleur belachelijk gemaakt wordt. Ik schrik daarvan. Dat is nooit de bedoeling geweest en het gaat in tegen de intentie en het levensvoorbeeld van de heilige Nicolaas die juist oog had voor iedereen die buitengesloten werd in zijn maatschappij.

Het liefst zou ik iedereen ervan willen overtuigen dat dit prachtige feest verre van racistisch is. Het is een feest van geven en delen, maar het is ook een feest waarin je via een gedicht of een surprise iemand subtiel kunt wijzen op de eigen tekortkomingen. Het is een feest waarop de hele familie bij elkaar komt om samen te genieten van elkaar en van lekkere dingen. Het is een feest met een verhaal, een sprookje dat kinderen in de ban houdt en dat ze uitnodigt om het beste van zichzelf te laten zien. Juist dit Sinterklaasfeest kan verschillen tussen mensen en culturen overbruggen.

Traditie is niet heilig. Levende traditie is altijd aan verandering onderhevig. De roe van zwarte Piet hebben we al lang geleden afgeschaft en de meesten vinden geen zakjes zout meer in hun schoen. Aanpassing kan dus. Belangrijk is om de mooie tradities, die we hebben, te laten voortbestaan. Daarbij moeten we openstaan voor het geluid van de samenleving, want niemand mag pijn en uitsluiting beleven bij het prachtige feest van de Heilige Nicolaas. Laten we daarom blijven luisteren naar elkaar, samen zoeken naar oplossingen en de rechter daarbij zoveel mogelijk vermijden, zodat het een feest kan worden voor iedereen.

*13 november 2018
Lysbeth Minnema*